

DELİCELER AŞKINA

(Halim Yazıcı, şiir, Şiir-den Yayınları, İstanbul, Mayıs 2007, 72 s.)

Halim Yazıcı'nın yeni şiir kitabı Deliceler Aşkına, şairin Ege atmosferinde soluk alan şiirlerindeki derinliği, denizin tadını tuzunu; kıyıya vuran köpüklü dalgalarda, kayaların ıssızlığında, çakıl taşlarında, ateşböceklerinde, yakamozlarda, ölümlerde... içe işleyen dizelerle duyumsatıyor. İç derinliklerde yaşanan toplumsal, bireysel gencecik aşkların deliliğini, coşkusunu olanca hüznü ve kırılmalarıyla dile getiren şiirlerle örülü bir kitap Deliceler Aşkına. Ege'nin mitoslarında yaşam bulan, acının buruk lezzetini aşk gibi binlerce yıldan beri içinde taşıyan "delice"; zeytin ağacının aşılammış, genç ve çılgın hali... Aşılınıp olgunlaştığında delice zeytin, yaşamın ve zamanın gizemini yüzyıllar boyunca yaşatan; aşk gibi ölümsüz bir bilge-ağaç haline dönüşüyor. "Ölmeyen ağaç" deniyor zeytin ağacına yüzyıllardan beri; çünkü o her zaman için delice bir sürgün vererek yeniden yaşamı çoğaltabilme, yeniden yeni zamanlara merhaba diyebilme özelliği taşıyor. Bin yıl yaşadığında bile...

Geçmiş zamanların ve binlerce yıl önceye ait efsanelerin rüzgarı eser zeytin ağacının dalları arasından. İnsana her zaman ölümsüzlüğü, direnmeyi, erdemi, barışı, uygarlığı ve sağlığı fısıldar yapraklarının sesi. Zeytin; yaşama bağlılığın, direngenliğin öteki adıdır bir bakıma. Ege'nin sıcaklığı, tuzu, zeytin tanesinin varlığında yemyeşil bir gizem olarak yoğunlaşır. Halim Yazıcı, şiir kitabının adını bu çok çağrışımlı sözcüklerle oluşturduğu için daha kitabın sayfalarını çevirmeden pek çok çağrışım ve imge kaplıyor benliğinizi, zihninizi. Sayfalardaki şiirlere dokunduğunda bakışlarınız, şairin önceki kitabı Aşikhava Sineması'ndaki birçok izleği sürdürdüğünü; Deliceler Aşkına'nın, Aşikhava Sineması'nın devamı niteliğinde birçok dize ve imgelerle, önceki şiirsel anlamı giderek yoğunlaştırıp pekiştirdiğini görüyor, kirpiklerinizin arasından süzülen dizelerin yüreğinizdeki gözyaşı denizini büyüttüğünü duyumsuyorsunuz. Deliceler Aşkına'nın bütününe egemen olan başlıca duygu; hüznün. Bu hüznün, buruk tadıyla şairin düşlerini ve düşlemini besliyor. Halim Yazıcı, yaşamdan damıtılan zeytinyağı gibi "kırık bir tabak içinde" "dağların kekik kokusuyla" sunuyor dizelerini şiir sofrasında.

Ancak burada, kişisel duyarlıkların, toplumsal acıların ve kırılmaların içinden geçerek oluştuğunu; şairin birey-toplum diyalektiğini çok iyi gözettiğini de fark ediyoruz bir yandan. Çocuklar, yitirilen masumiyet, çocuk denecek yaşta ölümün kucağına atılan gençler, bir kuşağın yitip gitmesinin sessiz ama içe işleyen ağıtı... "Mahir" bir "deniz" in koynunda ölümsüzlüğe koşanlar... Delice zeytin misali sınır ve kural tanımadan, inatla ve inançla ütopyalarına yürüyen genç çocukların zamanın yüreğinde bıraktığı acı tortu; çizilen ve kırılan deliceler gibi ölümün (ya da ölümsüzlüğün) olgunlaştırdığı çocuklar... Sinema imgesi işte yine karşımızda: "74'de sinemalar daha beyaz / ölüm yakın, dergiler bayrak / ellerimiz mahir, sıcak sokaklar bekliyor beni / kaldırım taşları, yakamozlar / şiir sancıları, dilenciler" (s. 10)

Yakamozlar, sinemanın düşsel görüntülerine karışıyor. Deniz, Halim Yazıcı şiirinde durmadan kendi içinden yeni yeni imgeler doğuran, varoluşsal ve yaşamsal önemde bir kavram. Hele bu deniz; efsanelerle dalgalanan Ege ise, asla vazgeçilemeyendir; bir aşktır

Ege dalgaları; Afrodite'nin köpükten oluşan naif varlığıdır. Bazen bu denizde karaya da vurur şiir: “gümüş deniz, dedim / senin de uyanınca / mavileşiyor mu gözkelebeklerin uzun denizlerin / bittiği yerden / başlıyor musun yeniden karaya vurmada önce / seni de vuran oluyor mu / arkadan sessizce?” (s.13) Güvercinler, sardunyalılar... “oyalar işler sardunyalılar damıtırım / güvercinlerin kirpiklerinden”(s.14) diyen şair, Deliceler Aşkına kitabında “kirpik” imgesine sık yer veriyor: “ilk defa bakar gibi bakıyorum mavi kirpiklerine kedilerin” (s. 23) “mavi, bir şiirdir kirpikleri balıkçıların” (s. 24) “çık sokaklara doldursun rüzgar sesini / bir dilencinin kirpiklerini göreceksin” (s. 32) “kırılgan kirpikleri sakız satan kız çocukların” (s. 42) Kirpik, bazen etkili bir bakışın taşıdığı ok olabiliyor, bazen bir sevimlilik, güzellik, umut simgesi... Bazen de gözyaşının durduğu bir uçurum kenarı: “hadi ağlayalım /buz tuttu kirpiklerimiz” (s.25)

Kitaba adını veren “deliceler aşkına” şiirinde sancılı bir toplumsal dönemin bütün örtük imgeleri yürekleri dolduruyor: “ kurşun sesleri, duvar yazıları / kovalar aşkları geride bıraktığım / vapurların ıslak / parmak izleri / kaos, ölüm günleri size sesleniyorum hey / dünyanın bütün sığırcıkları / birleşiniz yeniden çıkın yollara/ yenilin bir daha / deliceler aşkına!” Görünen yenilgi de olsa şiirin ikinci bölümünde umuda vurgu yapılıyor: “...teneke kutuda sardunyalılar, güller / ağlarken sana yeniden çıkar yollara / balıkçı kardeş deliceler aşkına!” (s. 18)

Halim Yazıcı'da deniz'den oluşan imgeler, içsel dönüştürmeleriyle dikkati çekiyor: “ ne diyeceğimi bilemiyorum / kumdan kalemler yapıyorum deniz içiyor kağıdımı / içim acıyor sular saklıyorum içime”... “ne diyeceğimi biliyorum / kumdan kağıtlar yapıyorum deniz içiyor kalemi içim acıyor / sular saklıyorum içine.” (s. 31) Bu şiirde şairin pek çok şiirinde karşımıza çıkan naiflik, çocuksu duyarlılık ve bu duyarlılıktan oluşan düş ve anlam derinliği dikkatimizi çekmekte. Şair, çoğu zaman dünyaya bir çocuğun kirlenmemiş ve düşlerle dolu gözleriyle bakıyor, yazlık sinemalarda, okul bahçelerinde: “...okul bahçesi sesini / cebimize doldurduğumuz aşklar / birer ikişer ayrıldılar / sakız kokulu leblebiyi / denize kaydıran çocukluğumuzdan sinemaya ayşecik gelirdi / ay çekirdeğinden...” (s.35) “siren ayrılıkları anons bulvarları”, ses olarak acı olayları çağrıştırırken şöyle der şair: “gözleri kör olurdu annelerimizin / durmadan akrebe bakmaktan devrilen günlerin kanı bulaşır / gölgelerine cellatların... yağmur türküsünü / yağmur altında / sırlı sıklam söylediğimiz yıllardı kağıttan film olmamıştı / che henüz” (s. 36) Bu şiirde hem geçmişe yönelik anımsatmalar yapılırken hem de içinde yaşadığımız sanallık ve tüketim çağına eleştirel bir yaklaşım sergileniyor. Her şey birer meta olmuş; her kavram ve duygunun içi boşaltılmıştır artık; antikapitalist devrimci imgelerin bile.

Çocuk duyarlılığı, mitoslarla buluşunca ilginç söylemlerle uçmaya başlıyor: “elim kum, kil ve renk / kalbim ışıkçocuk bir elimle alır bir elimle dağıtırım / bir ülkeden gelir bir ülkeye giderim gelir renk getirir / gider renk götürürüm ben pegasus kanatlarım aşk / bir aşktan gelir bir aşka giderim” (s. 46) Burada bireysel aşktan toplumsal aşka uçan “ışıkçocuk”, ülkeden ülkeye sınır tanımadan uçan kanatlı at pegasus gibidir. O “ışıkçocukların” sönüp gitmesidir şairin acısını, hüznünü derinleştiren: “Dizlerim /ah dizelerim” (s.50) der; dizleri ve dizeleri kanayan bir çocuktur o. “yangından önce ilk yakılacak” şiirinde kendi adına da gönderme yapan şair, “ ne halim kaldı / ne de yazıcım ne de yazacak / halim” (s. 11) diye yakınır sessiz, kırgın bir hüznle.

Caz sanatıyla da ilgili olan Halim Yazıcı, caz'ın ezgilerini şiirindeki seslerle buluşturmada yine oldukça usta görünüyor. “foçablues” (s. 23...) içerdiği imgeler ve sözcüklerdeki içseslerle dikkati çekiyor. Bu şiirde genç ölümler, denizin çılgınlıklarında yankılanıyor. “rüya” başlıklı şiirde de caz duyumsanıyor: “... çocuklar ceylan kovalayacak, susanlar ölecek tumbalar tersinden çalınacak siyah tuşları piyanoların / kanatlarına konacak kuşların

elektrikler kesilecek, ekran yırtılacak / fişleri çekilecek gitarların...” (s.21) “rüya” şiirinde caz’la örtülen imgeler biraz aralandığında ne denli önemli bir toplumsal acıya gönderme yapıldığı sezilmekte. Bir de şairin vasiyet gibi bıraktığı üç dize var : “her şey sessizliktir. büyür / içdenizinde ölümün müziğe gömün beni!” (s.37)

Az sözcüklü, kısa ve özlü dizelerle yazıyor Halim Yazıcı. Sözcük sayısındaki niceliksel azlık, anlamsal açıdan derinlikli, çok boyutlu bir şiiri çoğaltıyor. Çoğu şiirini ikili dize düzeniyle oluştururken, arada bir, anlamı dördü, beşli gruplarda yoğunlaştırıyor. 12 Eylül öncesi ve sonrası yaşanan travmaların sanatsal dönüştürümler yoluyla renklere, seslere, görüntülere, dizelere, öykülere, romanlara açılarak sağaltılması ve bir döneme yeni kuşaklar adına ışık tutulması; doğru bir aydın tavrı olarak öne çıkıyor. Halim Yazıcı da, bu aydın sorumluluğunu; ince hüznüyle, kanayan dizeleriyle ve şiir estetiğiyle yerine getiriyor. Deliceler Aşkına, nitelikli, süzölmüş, bireysel-toplumsal derinlikli şiir okumak isteyenler için önemli bir buluşma noktası; ama nokta konulamayacak bir buluşma noktası...

Hülya SOYŞEKERCİ